

FSIII Beskrivelse af funktionsevnetilstande (Servicelov)

version 1.31 (01.11.16)

ICF-subset

Version	Dato	Kommentar
1.2	11.08.16	Fjernet ICF-koder
1.3	21.10.16	Fjernet supplerende kommentarer.
1.31	01.11.16	Rettet rækkefølge.

Kommentar til dokumentet:

Neden for fremgår de 30 funktionsevnetilstande inden for servicelovsområdet (FSIII ICF subset). Tilstandene er markeret med grå og er inddelt i fem områder, der skal hjælpe medarbejderne med at navigere mellem tilstandene. *De tilstande, der er markeret med en stjerne, stammer fra et generisk sæt, som WHO anbefaler altid bør være en del af et ICF-subset.

Derudover fremgår der to omgivelsesfaktorer nederst i dokumentet. Disse er ikke tilstande, men indgår i "Generelle oplysninger" om borgeren. Nederst i dokumentet er angivet 'opfattelse af smerte', der *ikke* er en tilstand, men derimod indeholdt i tre helbredstilstande.

EGENOMSORG
Vaske sig
Vaske og tørre sig på kroppen og kropsdele med anvendelse af vand og passende rensedmidler f.eks. tage bad, brusebad, vaske hænder og fødder, ansigt og hår og tørre sig med håndklæde.
Inkl.: vaske kropsdele, vaske hele kroppen og tørre sig
Ekskl.: kropspleje; gå på toilet
Kropspleje
Pleje af de dele af kroppen, som behøver anden pleje end vask og tørring f.eks. hud, ansigt, tænder, hår, negle og kønsdele.
Inkl.: hudpleje, tandpleje, hårpleje, neglepleje
Ekskl.: vaske sig; gå på toilet
Af- og påklædning
Udføre sammensatte handlinger i forbindelse med på- og afklædning, at tage fodbeklædning på og af i rækkefølge og i overensstemmelse med den sociale sammenhæng og de klimatiske forhold som f.eks. iføre sig, rette på og afføre sig skjorter, bluser, bukser, undertøj, sari'er, kimonoer, strømpebukser, hatte, handsker, frakker, sko, støvler, sandaler og hjemmesko.
Inkl.: tage tøj på og af inkl. sko og strømper og vælge passende påklædning
Drikke
Holde fast om en drik, tage drikken op til munden og drikke på en kulturelt accepteret måde, blande, omrøre og skænke drikke op, åbne flasker og dåser, bruge sugerør eller drikke af rindende vand fra en hane eller en kilde; amning.
Ekskl.: spise
Fødeindtagelse
Indtagelse og bearbejdning af fødemidler og væsker gennem munden.

Inkl.: at suge, tygge, bide og behandle maden i mundhulen, spyttflåd, at synke, gylpe, spytte og kaste op; tilstande som dysfagi, aspiration af føde, aerofagi, øget spytproduktion, savle, utilstrækkelig spytproduktion
Ekskl.: fornemmelser relaterede til fordøjelsessystemet
Spise
Udføre sammensatte handlinger i forbindelse med indtagelse af føde, som er serveret for en, få maden op til munden og spise på en kulturelt accepteret måde, skære eller bryde maden i stykker, åbne flasker og dåser, anvende spiseredskaber, deltage i måltider og i festligheder.
Ekskl.: drikke
Varetage egen sundhed
Sikre sit velvære, helbred og fysiske og psykiske velbefindende ved f.eks. at indtage varieret kost, have passende niveau af fysisk aktivitet, holde sig varm eller afkølet, undgå skader på helbredet, dyrke sikker sex inkl. anvendelse af kondomer, lade sig vaccinere og følge regelmæssige helbredsundersøgelser.
Inkl.: sikre sit fysiske velvære, have hensigtsmæssige kost- og motionsvaner; tage vare på egen sundhed
Gå på toilet
Planlægge og udføre toiletbesøg til udskillelse af affaldsprodukter (menstruation, urin og afføring) og efterfølgende rengøring.
Inkl.: styre af vandladning, afføring og menstruation
Ekskl.: vaske sig; kropspleje
PRAKTISKE OPGAVER
Lave husligt arbejde
Holde hus ved at gøre rent, vaske tøj, bruge husholdningsmaskiner, opbevare mad og smide affald ud, f.eks. ved at feje, moppe, tørre borde, vægge og andre overflader af; holde orden i værelser og stuer, i skabe og skuffer; samle, vaske, tørre og stryge tøj; gøre fodtøj rent; bruge kost, børster og støvsuger; bruge vaskemaskine, tørretumbler og strygejern.
Inkl.: tøjvask og tørring af tøj; rengøre kogestov og køkkenredskaber; rengøring af opholdsrum; anvende husholdningsmaskiner, opbevare daglige fornødenheder og bortskaffe affald
Ekskl.: skaffe sig bolig; skaffe sig varer og tjenesteydelser; lave mad; passe ejendele; hjælpe andre
Lave mad
Planlægge, tilberede og servere enkle eller sammensatte måltider til sig selv og andre som f.eks. at sammen sætte et måltid, udvælge appetitlig mad og drikke, fremskaffe ingredienser til tilberedning af måltider; forberede mad og drikke til tilberedning, lave varm og kold mad og drikke, servere maden.
Inkl.: tilberede enkle og sammensatte måltider
Ekskl.: spise; drikke; skaffe sig varer og tjenesteydelser; lave husligt arbejde; passe ejendele; omsorg for andre
Udføre daglige rutiner*
Udføre simple, komplekse og sammensatte handlinger til planlægning, styring og gennemførelse af dagligt tilbagevendende rutiner eller pligter som f.eks. at overholde tider og lægge planer for særlige aktiviteter i løbet af dagen.
Inkl.: styre og gennemføre daglige rutiner; styre ens eget aktivitetsniveau
Ekskl.: påtage sig flere opgaver
Skaffe sig varer og tjenesteydelser

Vælge, tilvejebringe og transportere varer, som er nødvendige i dagliglivet som f.eks. at vælge, købe, transportere og opbevare mad, drikke, tøj, rengøringsmidler, brændsel, husholdningsgenstande og værktøj; tilvejebringe brugsgenstande og service.

Inkl.: indkøbe og anskaffe daglige fornødenheder

Ekskl.: skaffe sig bolig

MOBILITET

Løfte og bære

Løfte en genstand op og flytte noget fra et sted til et andet som f.eks. at løfte en kop eller bære et barn fra et rum til et andet.

Inkl.: løfte, bære i hænderne eller på armene, på skuldrene, på hovedet, på ryggen og på hoften; sætte ting fra sig

Bevæge sig omkring*

Bevæge sig fra et sted til et andet på andre måder end ved at gå som f.eks. ved at klatre over en sten, løbe ned ad en gade, hoppe, springe, slå kolbøtter eller rende rundt om genstande.

Inkl.: kravle, klatre, løbe, jogge, hoppe, springe og svømme

Ekskl.: forflytte sig; gå

Bruge transportmidler

Bruge transportmidler som passager til at færdes omkring som f.eks. at blive kørt i en bil eller køre med bus, rickshaw, hestetrukken vogn, private eller offentlig taxi, bus, tog, sporvogn, undergrundsbane, skib eller fly.

Inkl.: bruge transportmiddel, der trækkes af en person; anvendelse af private motoriserede eller offentlige transportmidler

Ekskl.: færden med brug af udstyr; køre

Færden i forskellige omgivelser

Gang og færden i forskellige omgivelser som f.eks. at gå mellem rum i huset, inden for en bygning eller ned ad gaden

Inkl.: færdes i hjemmet, gå, kravle eller klatre i hjemmet, gå eller færdes i andre bygninger end hjemmet og uden for hjemmet og andre bygninger

Forflytte sig

Flytte sig fra en overflade til en anden som f.eks. at glide hen ad en bænk eller bevæge sig fra seng til stol uden at ændre kroppens stilling.

Inkl.: flytte sig mens man sidder eller ligger

Ændre kropsstilling

Skifte kropsstilling og bevæge sig fra et sted til et andet som f.eks. at flytte sig fra en stol til liggende stilling og skifte til og fra knælende eller hugsiddende stilling

Inkl.: ændring af stilling fra liggende til stående, knælende til stående, stående til siddende, hugsiddende eller knælende, bøje sig og ændre kroppens vægtfordeling

Ekskl.: forflytte sig

Muskelstyrke

Kraften som opstår ved kontraktion af en muskel eller en muskelgruppe.

Inkl.: styrken i specifikke muskler og muskelgrupper, muskler i én ekstremitet, i den ene halvdel af kroppen, i underkrop, i alle ekstremiteter, i trunkus og i alle muskler i kroppen; tilstande som nedsat kraft i små muskler i fødder og hænder, parese, paralyse, monoplegi, hemiplegi, paraplegi, tetraplegi, akinetisk mutisme

Ekskl.: Muskeltonus; muskulær udholdenhed; funktioner af strukturer i og omkring øjet
Gå*
Bevæge sig til fods skrift for skridt på et underlag, således at den ene fod hele tiden hviler på underlaget, som når man slentrer, går forlæns, baglæns eller sidelæns.
Inkl.: gå over korte og lange afstande; gå på forskelligt underlag; gå uden om forhindringer
Ekskl.: forflytte sig; bevæge sig omkring
Udholdenhed
Funktioner bestemmende for respiratorisk og kardiovaskulær kapacitet, som er nødvendig ved fysisk anstrengelse.
Inkl.: fysisk udholdenhed, aerob kapacitet, udtrætning
Ekskl.: kardiovaskulære funktioner; hæmatologiske funktioner; respiration; respirationsmuskulaturens funktioner; andre respiratoriske funktioner
MENTALE FUNKTIONER
Anvende kommunikationsudstyr og -teknikker
Anvende udstyr, teknikker og andre midler med kommunikationsformål som f. eks. at ringe til en ven.
Inkl.: brug af telekommunikationsudstyr, skriveudstyr og kommunikationsteknologi
Hukommelse
Specifikke mentale funktioner bestemmende for registrering, lagring genkaldelse af information efter behov.
Inkl.: Korttids- og langtidshukommelse, umiddelbar erindring, nær- og fjernhukommelse; hukommelsesmæssig spændvidde; genkaldelse af erindring; nominel, selektiv og dissociativ amnesi
Ekskl.: Bevidsthedstilstand, orientering, intellektuelle funktioner, opmærksomhed; opfattelse; tænkning, overordnede kognitive funktioner, særlige sprogfunktioner; regnefunktioner
Orienteringsevne
Overordnede mentale funktioner bestemmende kendskab til og konstatering af relationerne til en selv, til andre, til tid, sted og andre omgivelser
Inkl.: Orientering i tid, sted og egne data, orientering om sig selv og andre, desorientering i tid, sted og egne data
Ekskl.: Bevidsthedstilstand, opmærksomhed, hukommelse
Overordnede kognitive funktioner
Specifikke mentale funktioner først og fremmest knyttet til hjernens pandelapper omfattende kompleks målrettet adfærd som beslutningstagning, abstrakt tænkning, planlægning og gennemførelse af planer, mental fleksibilitet og tilpasning af adfærden efter omstændighederne, såkaldte eksekutive funktioner
Inkl.: abstraktion og organisering af ideer; administration af tid, indsigt og dømmekraft, begrebsdannelse, kategorisering, kognitiv fleksibilitet
Ekskl.: Hukommelse, tænkning, sprogfunktioner, regnefunktioner
Følelsesfunktioner*
Specifikke mentale funktioner forbundet med følelser og affektive komponenter i sindet.
Inkl.: funktioner bestemmende for fyldestgørende følelser, regulering og spændvidde af følelserne; affekt; tristhed, lykkefølelse, kærlighed, frygt, vrede, had, anspændthed, angst, glæde, sorg; emotionel labilitet; følelsesaffladning
Ekskl.: Temperament og personlighed, energi og handlekraft

Energi og handlekraft*
Overordnede mentale funktioner af fysiologiske og psykologiske art, som får personen til at opnå tilfredsstillelse af specifikke behov og overordnede mål på en vedholdende måde.
Inkl.: Energiniveau, motivation, appetit, trang (inkl. til stoffer, som kan misbruges) og impuls kontrol.
Ekskl.: Bevidsthedstilstand, temperament og personlighed, søvn, psykomotoriske funktioner; følelsesfunktioner
Tilegne sig færdigheder
Udvikle basale og komplekse kompetencer i sammensatte handlinger eller opgaver med det formål at påbegynde og gennemføre erhvervelsen af en færdighed, som f.eks. håndtering af værktøj eller spil som skak.
Inkl.: tilegnelse af basale og komplekse færdigheder
Problemløsning
Løsning af spørgsmål eller situationer ved at identificere og analysere emner, udvikle muligheder og løsninger, evaluere mulige virkninger af løsninger og gennemføre en valgt løsning som f.eks. ved løsning af en uoverensstemmelse mellem to personer.
Inkl.: løse enkle og komplekse problemer
Ekskl.: tænke; tage beslutninger
SAMFUNDSLIV
Have lønnet beskæftigelse*
Deltage i alle aspekter af et arbejde, erhverv eller anden form for beskæftigelse som ansat på fuld tid eller deltids eller som selvstændig som f.eks. at søge et arbejde og få det, udføre de nødvendige opgaver i jobbet, møde på arbejde til tiden, lede andre arbejdere eller selv blive ledet, udføre de nødvendige opgaver alene eller i gruppe.
Inkl.: deltids- og fuldtidsbeskæftigelse

OMGIVELSESAKTØRER obs <i>ikke</i> tilstande, men del af Generelle oplysninger!
Produkter og teknologi til personligt brug i hverdagen
Udstyr, produkter, og teknologi, som anvendes af mennesker i daglige aktiviteter, inkl. sådanne som er tilpasset eller særligt fremstillet til, implanteret i, placeret på eller nær personen, som anvender dem.
Inkl.: almindelige genstande og hjælpemidler og teknologi til personlig anvendelse
Sundhedspersonale
Personer, som arbejder inden for sundhedsvæsenet som f.eks. læger, sygeplejersker, fysioterapeuter, ergoterapeuter, talepædagoger, audiologopæder, audiologer, bandagister og socialrådgivere.
Ekskl.: andre professionelle

OPFATTELSE AF SMERTER obs <i>ikke</i> tilstande, men er indeholdt i helbredstilstandene: <i>Akutte smerter, periodiske smerter, kroniske smerter!</i>

Opfattelse af smerter

Opfattelse af ubehagelige fornemmelser som tegn på potentiel eller aktuel skade eller tilstand på dele af kroppen.

Inkl.: Opfattelse af generel eller lokaliseret smerte i en eller flere dele af kroppen. Smerte fra dermatom, jagende smerte, brændende smerte, dump smerte, skærende smerte,; tilstande som myalgi, analgesi og hyperalgesi.